

nijski cerkvi slovenske propovedi. Mladeniči ptujske okolice, ako boste vi kazali, kadar pridete v Ptuj, svojo narodno zavednost v uradih, pri izbiranju trgovin, pri obiskovanju gostiln, po tem se bodo začeli stolpi nemškutarske trdnjave v Ptuj kmalu majati, in prišel bo čas, ko se bodo stolpi porušili, in z zidovja starodavnega ptujskega mesta zavihrale bodo slovenske zastave. Narodno navdušenje je sijalo pri teh besedah z obrazov vrle mladine....

Po slavnostnem govoru je zapel mešan zbor Ipavčev: Slovenska dežela. Veščaki so hvalili lepe glasove in ubrano petje. Mladenka Ana Weinhardt je ljubko predavala Gregorčičevo pesem: Na sejmu. Celo nekaj novega sta bili gledališki igri. Mladina hajdinska je pokazala, kako nadarjena je. Dekleta igrala so »Jeza nad petelinom in kes«. Tu si jih moral samo gledati, kako so se držala in sukala, kakor da bi bila na odru rojena. Gospodinja Vladka (Lucija Drevenšek) se je hudovala nad deklami in klicala zaspanke, pa tako vzdihovala za svojim ljubim kokotom. Dekle Lenčka, Rada in Nežika (Neža Šlamberger, Kristina Mikič in Marija Požgan) so prodale za 1 K kokota botri katri (Jera Pal), hude, ker jih je gospodinja zjutraj ob petelinovem petju tako zgodaj klicala. Pa kmalu so spoznale, kako so nespametno ravnale, ker jih je sedaj gospodinja, ki ni mogla spati, klicala že o polnoči, in kupile so kokota za drag denar za 6 K zopet nazaj od prekanjene botre Katre.

Jednako ugajala in še več smeja vzbujala je burka »Kmet Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke.« Gašper (Ignac Muzek) krčmar v Zakotju, ki bi bil rad videl predstavljati »Tri modre iz Jutrovega« se da od 3 dijakov (Draškovič Franc, Štruel Anton in Novak Jakob) narediti za kralja Heroda in stavi z njimi za 3 K, da bo molčal tako dolgo, dokler mu dijaki ne povedo »Dobro jutro, kralj Herod«. Našemijo ga in tako našemljen sedi na sodu. Dijaki se nekoliko še ponorčujejo iz njega in odidejo. Kmalu prideta iz polja domov 2 hlapca (Gojkošek Anton in Merkuš Franc) in Gašparjev oče Matijče (Miha Sorgelchner) in mislijo, da je Gašper začaran ali da je obnorel. Ko branjevec (Cebej Matija) ne more izgnati hudiča, pošljejo po zdravnika (Hostnik Janez), ki ga razno preiskuje. A Gašper mora za stavo vedno mirno in tiho sedeti. Nazadnje mu je le preveč, skoči jezno iz trona in kmalu se vse razvozla, da so namreč dijaki naredili Gašperja le za »aprila«. Omeniti še moram izbornen kuplet »Kmetška kritika«, ki je vz-

budil velikansko smeja. Nazadnje nam je zapel še mešan zbor narodno: »Lahko noč«. Toda zapel jo je le, ker je bila na sporedu. Sicer pa nas ni gonil nihče spat. Saj bi tudi nihče ne šel. Kdo bi spaval, kadar je srce polno navdušenja in veselja? Zabava je bila živahna.

Veselica, ki se je zadnjo nedeljo vršila v Hajdini, je naredila čast hajdinski mladini. Mi ji čestitamo na krasnem vspehu! Upamo, da se kmalu zopet vidimo; kajti med tako izborno, tako narodno zavedno in omikano mladino prebiti par uric, je užitek. Vzglej vaš, hajdinska mladina, pa naj posnema mladina v celi ptujski okolici. Naprej, slovenska mladina! Mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi mladi!

Politični ogled.

Surov napad Lahov. Hrvatje imajo v Rimu zavod sv. Jeronima. Na ta zavod so se navalili v Rimu stanujoči dalmatinski Lahiter pregnali Hrvate. Človek bi si mislil, da se kaj takega lahko stori le med divjaki, a tudi med Lahiti je torej kaj takega mogoče. Zavod stoji pod varstvom Avstrije. Ali bo naša vlada imela dovolj krepke volje, da se potegne za pravice svojih varovancev?

Češka stranka poljedelcev. Dne 27. avgusta je imela češka stranka poljedelcev (agrarcev) v Pragi shod zaupnikov, na katerem so izdali oklic za prihodnje volitve v deželni zbor. V oklicu se glasi tudi: »Vsa naša prizadevanja merijo na povzdigo kmečkega stanu; pri tem pa nas vodi načelo, da more biti kdo narodno močan še le tedaj, ako je gospodarsko neodvisen.« Ta shod bo po izjavah listov stranki pripomogel do lepega števila mandatov.

Domoljubje med Nemci. Dne 1. t. m. so v Solnogradu nemški radikalci razkrili dopisni kip velikega sovražnika Avstrije, bivšega nemškega kancelarja Bismarka. In v kljub temu se avstrijske vlade vedno zapostavljajo Avstriji zveste Slovane Nemcem. Prišel bo čas spoznanja, da bi le ne bilo prepozno.

Protiversko gibanje v Španiji. Na shodu sovražnikov cerkev v Barceloni je zaklical en govornik med burnim odobravanjem vseh poslušalcev: »Če so bili naši pradedje pomirjeni, ko so videli teči krvi 3000 redovnikov, tedaj se damo mi pomiriti še le takrat, ko bo umorjenih 300.000 redovnikov in redovnic.« Tako se sme govoriti sedaj v Španiji, kjer so brezverci skraja rabili tudi samo iste besede, kakor jih rabijo mnogi sedaj na Slovenskem: Nismo proti veri, am-

pak proti vsaki nadvladi duhovnikov. Avstrijsko liberalno časopisje imenuje sedanje protiversko gibanje na Španjskem, da je to le boj za svobodo duha in vesti. Lep boj za svobodo, kjer razdivjano ljudstvo mori svoje lastne sinove in hčere.

Na Pruskem so bili v strah, da ruski car ne bo prišel na Nemško sedaj, ko gre mimo njih na Francosko. No, dosegli so, da bo jih vendar pogledal v Dancigu.

Vojska v Južni Afriki. V Južni Afriki se bližajo vroči dnevi in s tem se bližajo tudi za Angleže nove težave. Lord Kitchener bo moral poslati blizu 70.000 mož nazaj na Angleško, ker bi gotovo ne prenesli velike vročine. Zdravstveno stanje angleških vojakov je jako slabo. Bolnišnice so prenapolnjene. Nanovo dohajajoči vojaki pa so večinoma nerabni. Bolni so na srcu, ali so na pol gluhi, na pol slepi, pohabljeni i. t. d. Mnogo jih je tako slabo izvežbanih, da ne znajo niti streljati. Buri pa prodirajo v angleško Kaplandijo in okolica Pretorije in Johannesburga že dolgo ni več varna. Angleški prostovoljci desertujejo in nekateri izmed njih prestopajo na stran Burov. Polkovnik Hanna piše v listu »Spaeker«, da se v Južni Afriki pripravlja ponižanje in poraz cele Anglije. Buri bodo delj časa vzdržali nego pa Angleži. Buri še imajo ogromno živ. Med Afrikanderji in angleškimi naseljenci v Južni Afriki je začelo zadnji čas silno vreti. Vsi ti imajo namreč radi vojne ogromno škodo, za to so vojni sovražni in so se začeli puntati proti Angležem.

Dopisi.

Ruše pri Mariboru. (Veteranska slavnost.) Slovenski javnosti smo še ostali dolžni poročati o lepo vspeji slavnosti, katero so priredili dne 25. avgusta ruski veteranci, ki si nameravajo v bližnji bodočnosti ustanoviti lastno veteransko društvo. Predpoldan so se udeležili naši dosluženi vojaki, a še vedno močni slovenski korenjaki, skupnega sv. opravila v župnijski cerkvi. Kot stotnik je bil vrli narodnjak, veleposestnik g. Alojzij Glasar, kot poveljnik pa gosp. Mule. Godba veterancev iz Maribora jih je spremljala. V cerkvi je imel č. gosp. Bračič slavnosti primeren nagovor. Spominjal se je prisege, ki jo stori vsaki vojak. Zvestobo priseže cesarju in domovini. Rojaki naše slovenske domovine so bili vedno vdani avstrijskemu cesarju. Na neštevilnih bojnih poljih je tekla kri slovenskih junakov za Avstrijo in njene cesarje. Po sv. opravilu so

bitja, in le kakor sladke sanje še mi plava pred očmi oni blaženi, srečni čas. Vse je proč! Vse mine! In kmalo bo pokrivala črna prst naša trupla in trava bo rastla po grobovih. Za nami prišli bodo drugi, katerim je pisana z malim razločkom ista osoda, isto trpljenje —. Pa vrnimo se rajši k naši povesti.

Tomaž je doslužil svoja leta. Prišedši domov, poprijel se je pridno dela in gospodarstva. Ljudje so stikali glave in šepetali: »Glejte, glejte, kako se je poboljšal; pri vojakih pač vsakemu glavo sterejo.« Bolj pametni pa so djali: »Par tednov bo že še šlo, potem pa bo še huji.« Ker sta si bila s Ferdinandom prijatelja, mu predstavi on svojo nevesto. Radi njene lepote pa se je tako globoko vtisnila v srce Tomaževo, da je sklenil v svoji trmi pridobiti jo za ženo. Ko jo je enkrat vprašal, ali hoče njega za moža, ga je pustila in odbežala. Jezno se je vgriznil v ustnice in ko tudi pri njenih stariših ni ničesar opravil, mislil je strastni mladenič, da mu bo Ferdinand že radi prijateljstva odstopil nevesto. Ko mu naznani ta predlog, nasmehne se Ferdinand britko in reče: »Ljubi prijatelj! Vse bi ti izpolnil, le tega, kar se mojeg srca tiče, ti ne morem. In kedo ti je porok, ako bi jo jaz pustil, da te ona potem vzame.« Jezno škripaje z zobmi zapustil je prijatelja ter mu prisegel maščevanje. Kmalu

nato je prodal svojo domačijo ter se naselil v daljnem kraju, kjer ga nikdo ni poznal, in tudi pravo svoje ime je zatajil ter se kot Blaž spoznal dal.

Na dan Ferdinandove poroke je dobila nevesta pismo, v katerem je stalo:

Nevesta!

Ker si s tako predrznostjo odklonila mojo ponudbo ter rajši vzela berača in meni niti besedice privoščila, temveč odbežala od mene, kot bi bil razbojnik, Ti prisegam maščevanje. Mene se mora spominjati vsak, kateri me je razžalil; in tudi Ti se me boš! Tvoj ženin Ferdinand bo plačal svojo predrznost, da ni hotel Tebe meni prepustiti, z lastno krvjo. Srečna ne boš nikoli!

Spominjaj se razžaljenega

Tomaža Puške.

Ko je nevesta prebrala pismo, postala je bleda in solze so jej stopile v oči; Ferdinand jo je objel ter jo tolažil in vzbujal, naj se ne boji. Gostje bili so razkačeni radi tolike predrznosti. Ko so nekoliko zaropotali, se je zopet povrnila prejšnja veselost, kakor je že navada pri takih, kjer ne delajo druga, kakor da dobro jedó in pijó. Le nevesta se ni dala utolažiti. Vedno ji je bil Ferdinand v skrbeh in oklepala se ga je zmiraj tesneje in tesneje, kot bi ji ga hoteli ravno sedaj vzeti.

Radi nevestine želje prodal je Ferdinand svojo posestvo. Naključje je nanoslo, da sta prišla ravno v tisto vas, kjer je bival njun sovražnik, katerega pa radi nepravga imena nista spoznala, ter sta si ustanovila novi dom z upanjem, da bodeda tukaj varna pred maščevalno roko. Ferdinand se je poprijel vinotrtva, kar mu je donosalo lep dobiček in Reza vodila je gospodarstvo. Tako sta živela nekaj let srečna in zadovoljna, dokler jima ni kruta roka pretrgala zakonske sreče ter vzela ženi ljubljene moža.

III.

Zaman je čakala Reza svojega moža. Na misel ji pride ono maščevalno pismo. Zdrknila je na kolena pred podobo Križanega ter močila svojo obleko z britkimi solzami in molila:

»O dobrotljivi Jezus in Zveličar: Usmili se me in pripelji mi mojega moža in varuha nazaj v moje naročje. Dodeli mi, da se še enkrat razjokam na njegovih prsih ter si tako utolažim hrepeneče srce. Pa ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!« Po molitvi vstala je utolažena in pokrepčana. »Pa ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!« so šepetale njene blede ustnice v jednomer. Orožniku stoječemu na straži, stopile so solze v oči. Pri sebi je zatrjeval, da mora pokončati rušitelja družinske sreče, in če mu pri

skupno korakali h g. Muleju na obed. Pri obedu je krasno napitnico izgovoril svojim tovarišem g. Glaser. Slavlil je zvestobo slovenskih veterancev do cesarja in Avstrije. Končal je z besedami cesarske pesmi: Bog ohrani . . . Godba je zaigrala cesarsko pesem, veteranci so vstali, navdušenje je pripelo do vrhunca. Bil je veličasten prizor. Napilo se je tudi še gospodu Glaserju in Muleju, ki sta uprav prava moža za to, da se ustanovi v Rušah veteransko društvo, ki bo s svojim nastopom navdalo vsakega s spoštovanjem. Potem se je začela prosta zabava, na katero so prihiteli mili gostje iz vseh bližnjih krajev. Bilo je tudi lepo število mariborskih Slovencev navzočih. Vrt gosp. Muleja, kjer je bila prosta zabava, je bil lepo okrašen. Pred vrtom je ponosno vihrala slovenska zastava. Zabava je bila izvanredno živa. S srečolovom smo bili vsi zadovoljni, vsaki je vjel vsaj majhno srečico. Ruški veteranci so se lahko uverili ta dan, da so ob njihovi strani srca vseh Slovencev iz dravske doline.

Sv. Urban pri Ptuj. (Naši mladeniči.) Sam sem se že prepričal, da se precej budi in odlikujejo v navduševanju za narod naši mladi bojovníki — slovenski urbanski mladeniči. Živijo! Pa žalibog, vendar še manjka vseobčnega navduševanja; precej mladeničev kaže, da imajo res srce za domovino in voljo, svoje stanje poboljšati, vendar jim manjka spodbuje in poguma. Mnogo tega zakrivi prereditelj čitanje dobrih časopisov. Taki mladeniči si teh ali ne morejo ali pa iz malomarnosti nočejo naročiti. Dandanes pa, dragi urbanski mladeniči, ne morete brez čitanja dobrih knjig in časopisov izvrstno gospodariti in pošteno živeti. Razmere so danes drugačne kakor so bile pred 50 leti. Nekaj mladeničev kaže, kakor sem se že sam prepričal, veliko zanimanja za čitanje. Toda ker dobrih, poštenih in krščanskih časopisov nima, seže hlastno po drugih časopisih, ki blatiijo in zmerjajo slovenskega kmeta, državne in deželne poslance ter dobre in poštene duhovnike. Kdo se ni slišal, da imenuje »giftna krotka« tistega kmeta, ki je hodil k shodu v Maribor »bolanega«. Da bi se to odstranilo, najprvo vas, predragi urbanski mladeniči, pozivljam, da delujete povsod in tudi očitno, da se bodo razširjevali dobri časniki pri nas, kakor so: »Slovenski Gospodar«, »Naš dom«, katere sem vam že zadnjič nasvetoval. S tem se

tem počti srce. Ne meneč se več za sorodništvo Tomažev in ne za obljubo, da mu ne bo preglavice delal, je sklenil takoj jutri prijati Blaža. Tega posla ga reši Vrba, ko mu drugo jutro pove ves pogovor, katerega je imel Blaž sam seboj, ter pristavi: »On je že menil priti včeraj, pa prišel je prepozno z glavo domov.«

Vrba je namreč po odhodu žandarjem poslušal pri Blažu, ter slišal vse, in ko je hotel oditi, zadel je ob vejo in ta je povzročila ropot, katerega je slišal Blaž. Orožnik mu je zapovedal, naj se preskrbi dva možaka; vsi naj pa se zvečer pri hiši vdove snidejo. On sam pa je hitel k Rezi ter ji počasi in previdno razodel grozno nesrečo.

Toliko da se ni uboga žena nezavestna zgrudila na tla, ko je izvedela žalosten konec moža, katerega je tako ljubila. Orožnik jo je tolažil, kolikor je mogel in znal, ter ji obljubil, da bo skrbno varoval njeno hišo, dokler se ptiček ne ujame. »Le nekaj bi vas prosil«, je nadaljeval, »nocoj pride lopov sam od vas slovo jemati. Imejte toraj luč in okno naj bo odprto. Ne kričite na pomoč, ako vas bo zaničeval in ozmerjal, ker z besedami se bo še globje zakopal, kakor je že. Jaz in pomočniki bomo pripravljeni, da ga takoj primemo, ako bo hotel razbijati.« Z solzami v očeh se je zahvaljevala uboga nesrečna žena svojemu plemenitemu varuhu ter mu obljubila, vse natanko spoštevati.

(Dalje sledi.)

bo gojila udanost in ljubezen do domovine ter pogum, da vse moči zastavlja proti usiljevanju nesramnih in nemčurških časopisov v rešitev našega milega naroda slovenskega.

Premisli naj vsak urbanski mladenič, koliko so že odstopili naši starši in njihovi pradedje in kako zdaj oni vzdihujejo, »oj, pred 50. leti je bilo vse boljše.« Vprašam vas: ali naj tudi mi našim potomcem tožimo enkrat v takšnem smislu? Nikakor ne! Čas je še, da stopimo vsi kot junaki pod eno zastavo in da se držimo vsi enega gesla in to je »složnost«, zakaj v složnosti je moč in tudi gotova zmaga. Bodite torej složni in zjedineni.

Kot tretje vodilo vam bodi sledeče: Združujte se zavedni urbanski mladeniči v večja društva, kakor v bralno društvo in ob enem tudi v pevsko, z namenom, buditi med svojimi narodni čut ter delovati na prospevanje versko-nravnega življenja, kar je neobhodno potrebno pri nas, ki smo najbližji sosedi »giftne krote«. — Širite »Naš dom« z vsemi močmi. Vsak naročnik »Slovenskega Gospodarja« in »Našega doma« naj pridobi vsaj enega naročnika, da bomo tako vsi Urbanjanci čitali le poštene, resnične in v krščanskem duhu pisane časopise. Ti časopisi so nam v korist, ne samo za dušni ampak tudi za gmotni napredek.

Če se boste ravnali po teh vodilih, potem bomo prav lahko za nekaj časa zadnje »giftne krote« strbunknili v Rogoznico in v Pesnico, kakor se je »Štajerc« v zadnji številki izrazil. Zatorej vas, predragi urbanski mladeniči, pozivljam, da se organizujete! V složnosti bo moč, pred katero bo trepetal tudi sovražnik našega rodu. Pokažite, da ste vrli sinovi slovenske matere, da greste naprej, naprej za vero, dom, cesarja! Bog z vami in sreča junaška!

Urbanski rojak.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Pol. narod gosp. društvo slavilo je 25. avg. in 1. sept. 30letnico obstanka. Program bil je tako obsežen, da se je dvakrat vršil. Prvokrat bila je veselica s petjem in tamburanjem. Petje so prečastno oskrbeli vlec. gg. domači in sosedni učitelji ter njih blage gospiče z učit. pripravniki, a tamburaške mile glasove so nam privoščili vrli dijaki. Vsem prisrčna hvala!

V nedeljo 1. septembra je bilo javno zborovanje, na katerem je bilo nepričakovano obilno možev in fantov od vseh krajev: od Sv. Marjete, Sv. Urbana, Sv. Bolfanka, Sv. Andraža itd. G. predsednik Petek pozdravi zbrane, ter da besedo podpredsedniku g. ž. S., kateri omeni zgodovino društva, kako je delovalo 30 let na politično-narodnem in gospodarskem polju.

Obširno sta poročala blag. gg. dr. Ploj, državni poslanec in dr. Jurtela deželni poslanec.

Dvorni svetovalec dr. Ploj razumljivo razklada delovanje drž. zbora, zlasti kako se res povsod naš poslanec za kmečki stan poteguje. Ljudstvo je z veseljem to odobraval.

Isto tako je temeljito razlagal naš dr. Jurtela prežalostne razmere naših poslancev v Gradcu — ovrgel je ugovore »Štajerca« in njegovih pristašev. Potrdili smo spet ravnanje vseh naših poslancev, kar pričajo naslednji sklepi:

I. Pol. nar. gosp. društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. izreka drž. poslancu g. dr. Ploju zaupanje, ker se poteguje za nas po starem geslu: vse za vero, dom, cesarja v drž. zboru v blagor katoliškega slov. kmeta; in želja je, da se vsi slov. drž. poslanci v eden klub zedinijo na korist katoliškega slovenskega ljudstva.

II. Izreka se popolno zaupanje dež. poslancu g. dr. Jurteli in vsem slov. deželnim poslancem, ter odobrava izstop iz dež. zbora vsled znanih uzrokov.

III. Dalje protestirajo zoper tiste sklepe deželnega zbora, s katerimi se na deželne stroške pospešuje samo nemštvo in ponem-

čevanje Slovencev, protestirajo zoper prenarredo volilnega reda za okrajne zastope na ta način, da se vsa moč izroči meščanom in tržanom.

IV. Zbrani zborovalci zahtevajo ločitev slovenskega Štajerja v upravnih in šolskih zadevah ter želijo, da se jim ustanovi potrebno število meščanskih, kmetijskih in drugih strokovnih šol.

V. Zahteva se od vlade, da vsaj ona podpira slovenske kmetovalce, njihove zadruge in osobito, da daje za Slovence posebno podporo, za prenarredo gorice ter da skrbi, da se bode ustanovil za Spod. Štajer poseben oddelek kmetijske družbe: c. kr. kulturni svet.

VI. Narodna enakopravnost, naj se djanski izvrši s tem, da se nastavlja na Spodnjem Štajerskem le uradniki zmožni slovenskega jezika, da se izdajajo dopisi in rešitve od političnih, sodnijskih in davčnih uradov slovenskim strankam v slovenskem jeziku, da se napravijo na vseh javnih poslopih vsaj dvojezični napisi, da se končno napravijo dvojezični napisi na postajah ter se izklicujejo imena postaj tudi v slovenskem jeziku.

VII. Zbrani zborovalci zahtevajo naj se ustanovi za Spodnjo Štajersko poljedelska šola s slov. učnim jezikom, in naj se napravijo štipendije za revne, pa pridne in nadarjene kmečke sinove, da bode tudi tem mogoče obiskovati tako šolo.

Predsednik se je vsem govornikom in vsem zborovalcem prisrčno zahvalil, kateri so nas počastili, ter s »Živijo«-klici na presv. cesarja Franc Jožefa in Njegovega naslednika sklenol zborovanje.

Na svidenje!

Iz Halož. (Delavske plače.) V predzadnji št. »Slov. Gospodarja« sem razložil cenjenim bralcem haloške razmere tičeče se delavskih plač. Ker je pa ptujski nemčurček »Štajerc« zacvilil kakor pes, kadar mu stopi na rep, zatorej hočem danes dokazati, kako nesramno se zna »Štajerc« potuhniti, kako hinavsko zagovarjati mestjane, ubogo ljudstvo pa za norce imeti.

V dopisu »Slov. Gospodarja« sem omenil resnico, kateri ne bode mogel nobeden ugovarjati, ki ljubi pravico. Le »Štajerc«, zagovornik mestjanov, si pa upa reči, da istega ni pisal Haložan, temveč en gospod okoli »Slov. Gospodarja«. Ali misliš, ti ptujski klopoteč, da ga ni v Haložah človeka, ki bi znal resnično opisati naše težave?

Nadalje, ali sem jaz omenil kako plača dežela? Kaj plača dežela, tega pride malo skupaj, in če plača 1 gld., no saj je to naš krvavo zaslužen denar, ki smo ga skupaj znosili in se ga bomo morali, ako nas slabe letine ne preženejo s posestev.

Drugič je laž, da plača štajerska sparska 60—70 kr., resnica je, hvala Bogu, da res plača bolje nego mestjani, botri »Štajerčevi«, in ta plača je za navadno delo 60—70 vinarjev, ne pa krajcarjev. »Štajercu« ni zameriti, da se je zopet zmotil, ker je hudo razburjen.

O mestjanih pa nič prav ne pove, ker si ne upa. Pravi samo, da za 20 kr. na dan ne bi dobili mestjani ljudi za delo. Si zvit, tebi bi bilo bolje, ako bi te namesto »Štajerc« imenovali »Lisjak«. Pa vsejedno, to kar imaš ti v svojih možganih, imamo mi v malem prstu.

Ti si hotel s tem reči: kedaj je sila za delo, kakor n. pr. spomladi, tačas ne gre seveda z 20 kr., tačas je že treba do 25 in 30 kr., pa za navadno delo je po starem po 20 kr. in kvečjem 25 kr. brez hrane. Pa ako bi tudi bilo 30 kr., je to brez hrane premalo.

Torej ptujski »Lisjak«, ti si še zmerom domišljuješ, da bi se mi morali vklanati mestjanom ter za 20 kr. celi dan težko delati. Ne, tudi nam se začnejo oči odpirati, in ne bo šlo več tako naprej.

Sklicali bomo v kratkem shod in bomo tudi to vprašanje spravili na dnevni

red. Nazadnje pa še naj bode omenjena ena »Stajerčeva« laž; on pravi, da bi mestjani bili veseli, če ne bi imeli gorice. Zakaj pa jih še zmerom kupujete, kdo vas pa sili???

Haložan.

Iz Vidma. (Nagrobni spomenik pokojnemu župniku gosp. Dragotinu Ripšl.) Dne 8. novembra 1887 je umrl na Vidmu ob Savi tukajšnji župnik, slovenski pesnik in pisatelj Dragotin Ferdinand Ripšl. Na njegovem grobu je stal lesen križec. Na jednom ročaju križa so se pred nekim časom še brale besede zapisane z svinčnikom, katere so pa zdaj že sprane »Župnik Ripšl«. Na vabilo zdajšnjega župnika na Vidmu so zbrali duhovniki iz Videmske dekanije in nekateri drugi prijatelji in znanci blagega pokojnika blizu 60 kron, da se je postavil na Ripšl. grob kamenit spomenik z sledečim napisom:

«V molitev se priporoča Dragotin Ripšl, »župnik na Vidmu in slovenski pesnik, rojen »v St. Jurju pri Celju, umrl 8. novembra »1887 v starosti 67 let. Postavili prijatelji »in znanci.»

Spomenik je napravil Janez Štajner, kamnosek na Pijavškem poleg Krškega. Pokojni Ripšl je zložil več pesmi, izmed katerih ste dve ponatisnjeni v »Slovenski Pesmarici« II. zvezek l. 1900 in sicer »Kdaj moramo piti?« in »pa napitnico: »Kaj v no-gradu tamkaj se bliska?« Spisal je tudi pred kakšnimi 30 leti poduk o sadjereji, s katero se je tudi v Loki, kakor na Vidmu vspešno pečal.

Ker je Dragotin Ripšl umrl brez lastnega premoženja, se mu iz njegove zapuščine tudi ni mogel preskrbeti spomenek. Zato bodi izrečena izkrena zahvala vsem, ki so z svojimi doneski pripomogli, da se je za slovenski narod tako navdušenemu in zaslužnemu možu mogel postaviti nagrobni kamen.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Preč. g. kanonik monsig. Karol Hribovšek je imenovan udom šolskega sveta mesta Maribor. Č. g. župnik na Rečici Martin Ulčnik je imenovan udom okrajnega šolskega sveta za Gornji Grad.

Na gimnaziji v Mariboru se vrši vpisovanje v prvi razred za slovenske paralelke dne 16. sept. od 9.—12. ure predpoldan.

V zavodu šolskih sester v Mariboru začelo se bo šolsko leto 1901/2 dne 19. septembra s slovesno sveto mašo ob 8. uri. Gojenke učiteljice, ki na novo vstopijo in učenke vadbice vpisovale se bodo 13. in 14. septembra od 8.—12. ure. Vsprejemne in ponavljalne skušnje se začnejo 16. sept. ob 8. uri.

Iz Kamnice. Zadnjo nedeljo popoldan so počastili Kamnico mariborski Slovenci. Bilo jih je precejšnje število. Toda ako so mislili, da bodo tudi v Kamnici tako sijajno sprejeti, kakor so n. pr. bili v Hočah in Framu, so se pač motili. Res, ni lepo za Kamnico, ki se tako boremalo zanima za slovenske izletnike. Upamo, da bo ob drugi taki priliki drugače. Slovenskim izletnikom pa najtoplejša hvala za krasno tamburaško godbo kakor za vse veselje, ki so ga priredili tukajšnjim Slovincem na vrtu g. Marinscheka. Bog jih živi!

Iz Ljutomera se nam poroča, da se je šolska veselica dne 1. sept. izborna obnesla. Obširnejši popis, kakor druge zanimive novosti iz Murskega polja objavimo v prihodnji številki.

Župnijski izpit so naredili danes č. gg. Franc Moravec, mestni vikarij v Ptuj, Franc Muršič, kapelan pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in Franc Hlastec, kapelan v Laškem trgu. Izpraševalna komisija je bila sestavljena iz preč. gg.: Predsednik kanonik Jak. Bohinc, izpraševalci opat Franc Ogradi, dekan dr. Leop. Gregorec, župnik dr. Anton Suhač in prof. dr. Franc Feuš.

V Konjicah so dne 28. avgusta t. l. izvolile kmečke občine v okrajno zastopništvo sledečih ednajst gospodov: Arzenšek, Dobnik-Bučar, Zidanšek, Bornšek-Fajgl, Ogorevc, dr. Rudolf, Jamšek, Napotnik-Lipak, Potnik-Levičnik, Gosak, Pečnik. Večino v okrajnem zastopu bodo, kakor doslej, imeli zopet nasprotniki. Le kmečke občine so naše.

Most čez Dravo pri Vuhredu bo kmalu dogotovljen. Dne 2. t. m. so zabili zadnje sohe. Marenberg bo potem imel udobno zvezo z Vuhredom in promet, ki se je prej pomikal na Vuzenico, se bo sedaj obrnil skozi Marenberg na Vuhred.

Iz Ptuja v Zavrje je začela voziti s 1. septembrom vsaki dan pošta. Prej so imeli le poštnega pota.

Iz šmarskega okraja nam piše prijatelj našega lista: Večkrat nas uboge kmete šmarskega okraja solze polivajo, kadar čitamo v »Slov. Gosp.« in »Našem Domu«, da bodo imeli v tem ali onem okraju mnogo žita ter krme za živino, sploh dobro letino. A za naš šmarski okraj pa se nam bodeta letos le glad in lakota pomnožila zavoljo suše. Suša je vzela meseca maja polovico pšenice in krme po ravninah, po bregih pa tri dele. Toda junija, julija in avgusta pa zopet vse pridelke čez polovico. Žito bomo morali kupovati vsi večji posestniki.

Od nekod. Predragi »Slov. Gospodar«! Ali veš, kje je »Montpreis« na Štajerskem. To je Planina! se mi bo odgovorilo. Da, res je! Zadnji dan preteklega meseca je bil tam živinski sejem, na katerem je bilo precej kupcev, judov in nemcev. Tudi pisatelj teh vrstij je pritiiral na sejem par volov, skoraj štiri ure daleč. A ko pridem tja in moram plačati prostornino od živine, dobim modri listič, na katerem je bilo natisnjeno »Montpreis«, 2 Stück Vieh — ist aufzubewahren. Ko opominim tega iztirjatelja, zakaj da imajo nemške lističe, ker so na Slovenskem, mi pravi: ja, ja, p... m... duš, tako je prev. — Gremo dalje, tam čaka drugi mož, ter zahteva listek nazaj. Mu pravim, saj mi ni nihče naročil, da bi ga shranil. Kaj ni gori zapisano, da se naj shrani, mi odgovori. Jaz pravim, da ne razumem, ker je po nemško, in mož je obmolknil. Pač žalostno za planinski trg, da se tako z nemščino šopiri. Ko pridem malo pozneje v trg, vidim na neki hiši zapisano »Schescherko«. Oh, sem si mislil, to je nemška vas! Pokukam malo v prodajalno, pa nobenega Nemca nisem slišal! A, tako si mislim, torej prebivajo v tem hribovitem kraju tudi Posilinemci. Sejmari.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ivan Meglič iz Bolence, vrl Slovenec in uzoren kmetovalec, umrl je dne 23. avgusta 1901 v Mariboru po kratki, mučni bolezni. Počiva naj v miru!

Od Sv. Miklavža pri Ormožu. Naš rojak Karl Mikel, bivši profesor na realki v Olomucu, v Moravski Ostrovi in v Kromerizu je imenovan ravnateljem v Kromerizu. — Čestitamo!

V župniji Višnja vas pri Novicerkvi so bile v soboto dne 31. avgusta občinske volitve. Večji del županije spada pod Novocerkev, manjši del pod druge župnije. Vkljub agitaciji vojniških Nemcev in drugih nemškutarjev, pajdašev ptujskega »Stajerca«, so bili izvoljeni v občinski odbor sami zavedni Slovenci, med drugimi preč. g. dekan dr. L. Gregorec, dr. Žizek, grajščak Berdajs in dozdani župan Jožef Lipuš. Živela slovenska zavednost!

V Št. Janžu pri Dravogradu so obhajali minuli teden tridnevno pobožnost za sv. leto pod vodstvom domačega g. župnika. — Ob sklepu tridnevne umrla je nagle smrti nadučiteljeva soproga gospa Marija Srahotnik.

Odlikovani orožniki. Gosp. Perše, stražmešter v Slovenjemgradu, je povodom svojega petindvajsetletnega službovanja od svetlega cesarja dobil srebrni zaslužni križec s kronico, in so mu ga dne 1. septembra slovesno pripeli na zaslužne prsi. V Vitanji

sta pa gospoda stražmešter Korošec in postajevođa Komperšek od deželnoobrambovskega ministerstva dobila vsaki pohvalno pismo v pogledu na nevarno delo pri reševanju ob povodnji dne 26. junija 1900.

Na Skomrah pri Vitanji so meseca avgusta imeli 19 deževnih dnevo; največ padavine (27.5) bilo je dne 27. avg., potem 2. avg. (19.0), nadalje 15., 26., 28. avgusta (13.9, 15.3, 15.4). Dne 20. avg. je skoz tri četrti ure deževalo (10.7) in med tem skoz 6 minut padala toča, dne 29. avg. pa »babje pšeno« ali soledka brez dežja (0.8). Mesec avgust torej za gospodarstvo ni bil posebno prijazen.

Pozor! Častite čitatelje opozarjamo na poziv, ki je današnji številki pridjan kot priloga in s katerim se vabijo častilci presv. Srca Jezusovega, da si naročijo lepo knjigo: »Obljube presv. Srca Jezusovega«.

Iz drugih krajev.

Največja cerkev na svetu. Največja cerkev na svetu je sv. Petra v Rimu; vanjo pride lahko 45.000 ljudij; za njo sledi cerkev sv. Pavla v Londonu za 38.000 ljudij; stolna cerkev v Milanu sprejema vase 37.000, nemška kolinska stolna cerkev pa 30.000 oseb. Potem ima cerkev sv. Petronile v Bolonji za 25.000 ljudij dovolj prostora, Aja Sofija (zdaj turška mošeja) v Carigradu za 23.000, cerkev sv. Štefana na Dunaju za 12.000, stolna cerkev v Pizi enako za 12.000, cerkev sv. Dominika v Bolonji za 11.5000 in stolna cerkev v Monakovem za 11.000.

Pesnik Gregorčič — bolan. Pesnik Simon Gregorčič je na svojem posestvu v Gradišču pri Renčah nevarno obolel.

Laži o kmetijskem društvu v Št. Petru pri Gorici. Liberalni listi so pisali o tem kmetijskem društvu, da ima 25.000 K primanjkljaja, ki obstoji v nedobitnih terjatvah, to je denar, ki je izgubljen. Zdaj pa popravlja bivši nadzornik to laž ter pravi, da ima društvo primanjkljaja le 1096.03 K in tudi ta primanjkljaj je popolnoma pokrit. Primanjkljaj se je pojavil le zaradi neznosnega tekmovanja, zaradi par nesreč pri pošiljanju sadja in drugih raznih neugodnih okoliščin. No, kaj takega se lahko zgodi pri vsakem podjetju. Liberalni rodoljubi bi najraje pomagali kmetu pri njegovih podjetjih, ne pa da lažejo o njih in jih spravljajo v slab glas.

Društvene zadeve.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali č. gg.: Anton Kolarič, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, Gašpar Zrnko, kaplan v Marenbergu in Josip Atteneder, župnik na Polzeli po 5 K; sl. Posojilnica pri Sv. Križu pri Slatini, dekan Josip Jurčič v Št. Lenartu v Slov. gor., župnik Ivan Pajtler, v Št. Rupertu v Slov. gor., župnik Anton Šijanec pri Sv. Juriju v Slov. gor., kaplan Andrej Keček pri Sv. Rupertu v Slov. gor. in prof. dr. Fr. Kovačič v Mariboru po 10 K; župnik Janez Kapler pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 4 K; kaplan Janez Goričan pri Sv. Jakobu v Slov. gor. in kaplan Maks Ocvirk pri Sv. Lenartu v Slov. gor. po 2 K; duhovnik Vinko Bauman pri Sv. Ani na Krembergu in g. I. Kravtič po 1 K ter gostje pri novi maši g. Fr. Stuhec pri Sv. Križu na Murskem polju v spomin stoln. dekana dr. Ivana Križanič 40 K.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Veselica bralnega in ognjegasnega društva obnesla se je prav izvrstno. Slavnostni govor je govoril g. profesor dr. Žmavc. Z ognjeno besedo bičal je popustljivost v gospodarstvu, dekletom in mladeničem polagal na srce zmerost v noši in zopet potem slikal stanje Jurijevčanov v narodnem oziru. Res, mi Jurijevčani smo v zadnjih letih žalibog, narodno nazadovali in ne napredovali. »Stajerc«, ta »slovenska uš«, razširil se je med nami in pojemat so začeli dobri časniki. Zavrgli smo domače naše časnike, poprijeli smo se tujih, nam sovražnih. No, večina jih je že spoznala, kam vodi ta